

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 14.09.2026
Sayı: 2080

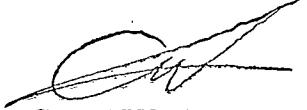

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

49007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkgan tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 10.09.2026

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Anayasa'da çalışma hakkı ve iş güvencesi aşağıdaki maddelerde düzenlenmiştir. Şöyle ki; Madde-49 Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır."

Madde-50 Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. "Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar."

Madde-51 "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz."

Madde-54 "Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler."

Madde-55 Ücret emeğin karşılığıdır. "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur."

Bu Anayasa hükümleri çerçevesinde 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili yönetmelikler düzenlenmiş ve böylece çalışma hakkı ve iş güvencesi yasal güvence altına alınmıştır. Ancak ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik sebepler çalışma hayatını düzenleyen ve çalışanı koruyan bu hükümlerinin çoğunu işlevsiz bırakmıştır.

Bu çerçevede ülkemizde yaklaşık toplam çalışanların yarısı 28.075,50 TL ile asgari ücretlidir. TÜRK-İŞ, Ağustos Ayı açlık sınırı 37 bin 388 TL ve yoksulluk sınırını ise 121 bin 786 TL olarak açıklamıştır. Bu verilere rağmen asgari ücrete enflasyonun altında ve sadece bir kez zam yapılmış ve ara zammında yapılmayacağını söylenmektedir. Hal böyleyken, bu durumdan çalışanlar, özellikle de güvencesiz çalışan işçi kesimi çok daha ağır etkilenmiştir.

TÜİK tarafından Temmuz Ayı mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış atıl işgücü oranı ise %30,6 olarak açıklanmıştır. (Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2026 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre 1,8 puan artmış ve %30,6 olmuştur.)

İSİG Meclisi'nin yüzde 70'ini ulusal basından; yüzde 30'unu ise işçilerin mesai arkadaşları, aileleri, iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri, sendikalar ve yerel basından tespit

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

49007

ettiklerini belirttikleri verilere göre 2025 yılında en az 2105 işçi, iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir.

Bununla birlikte ilgili yönetmelik kapsamında iş sağlığı ve güvenliğine yönelik uygulama ve denetimde eksiklikler, mevsimlik işçi sorunları, kamuda "eşit işe eşit ücret" politikası, sendika üyeliği ve sendikal haklara erişim sorunu ve nitelikli istidam gibi etkinlik, verimlik ve ekonomiklik ilkelerine aykırı çeşitli problemler yaşanmaktadır

Doğal sonuç olarak, gerekçesiz ve tazminatsız işten çıkarma, kötü koşullarda çalıştırma, enflasyon ve hayat pahalılığına karşı özlük haklarında iyileştirme yapılmama, sendikal çalışmalara mesafeli olma, grev başlatma, emek sömürüsüne karşı iş yavaşlatma ve bırakma gibi hem işçi hem de işveren tarafından birçok eylem ve uygulamalara gidilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Göreve başlangıç tarihiniz olan 5 Haziran 2023'ten beri ülkemizde toplu işten çıkarma, iş bırakma, grev, protesto vb. kaç eylem meydana gelmiştir? Bu olaylar karşısında ilgili düzenleyici ve denetleyici Bakanlık sıfatıyla işçi ve işveren sendikalarının görüş ve taleplerine başvurulmuş mudur? İşçi işveren arası yaşanan bu tarz anlaşmazlıkların çözümünü noktasında ne tür uzlaştırma girişimlerinde bulunulmuştur? Bu hususta kurulan bir arabuluculuk sistemi var mıdır? Varsa bu sistemle kaç uyuşmazlık çözülmüştür?
2. Ülkemiz genelinde son 3 yılda kaç çalışan işten çıkarılmıştır? Çıkarma gerekçeleri nelerdir? Bu işlemler hangi mevzuat hükümlerine dayanılarak yapılmıştır? Söz konusu kişilere kıdem tazminatı, ihbar süresi ve yeni iş arama zamanı tanınmış mıdır? Bu yasal hakların tanınmaması sebebiyle yargıya intikal eden kaç vaka bulunmaktadır?
3. Anayasal bir hak olduğu halde sendika üyeliği veya üye olma girişimi sebebiyle işten çıkarılan çalışan var mıdır? Bu hususta tarafınıza ulaşan bir talep veya şikâyet bulunmakta mıdır? Şayet varsa konuyu düzeltmek ve mağduriyeti gidermek bakımından ne tür çalışmalar yapılmıştır? Sendikalaşmayı yaygınlaştırmak ve sendikal haklarından tüm çalışmaların yararlanmasını sağlamak üzere bakanlığınız tarafından planlanan bir çalışma var mıdır?
4. Anayasanın, "Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur." hükmü gereği ülkemizdeki enflasyon, açlık sınırı ve bu sınırdaki çalışan sayısı dikkat alınarak hali hazırda uygulamadaki asgari ücretin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Bu hususta bir iyileştirme planınız var mıdır?
5. İş sağlığı ve güvenliğinin (İSG) taşıdığı hayati önem göz önüne alınarak Bakanlığınızın konuyla ilgili düzenleyici ve denetleyici fonksiyonu gereği kamu veya özel sektörde ilgili yönetmelik hükümlerine göre iş sağlığı ve güvenliği nasıl sağlanmaktadır? Denetimler ne sıklıkta yapılmaktadır? Bu hususta bir takip ve kontrol mekanizması bulunmakta mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

49007

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

6. İŞİG Meclisi raporuna göre 2025 yılında en az 2105 işçi, iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. Bu hususta Bakanlığınız tarafından yapılan bir çalışma var mıdır? Söz konusu sayı kaçtır?
7. Kötü yaşam koşullarında barınan ve emeklerinin karşılığını alamayan mevsimlik işçilerinin hak ve menfaatlerini güvence altına almaya yönelik bir çalışmanız var mıdır? Bu hususta yeni bir yasal düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?
8. Sigortalılık durumu ve güvenceli çalışan sayısının bütün iş gücü içindeki payı dikkate alındığında kayıt dışı istihdam oranının ilişkin tarafınızca yapılmış bir araştırma var mıdır? Söz konusu oran nedir? Bu oranı düşürmeye ilişkin ne tür çalışmalar ve müeyyideler uygulanmaktadır?
9. TÜİK tarafından Temmuz Ayı mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış atıl işgücü oranı önceki aya göre 1,8 puan aratarak %30,6 olarak açıklanmıştır. Bu rakam yaklaşık işgücünün 3'te 1'ine tekabül etmektedir? Söz konusu atıl iş gücünü tekrar kazanmak üzere paydaş kurumların işbirliğinde ne tür çalışmalar yapılmaktadır? Bu hususta hazırlanmış bir eylem planı var mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA